

## ВПЛИВ ВІКУ ОСІМЕНІННЯ М'ЯСНИХ ТЕЛИЦЬ НА ЇХ НАСТУПНУ ПРОДУКТИВНІСТЬ І ВІДТВОРЮВАЛЬНУ ЗДАТНІСТЬ

Одним із важливих резервів збільшення поголів'я м'ясної худоби, поліпшення племінних і продуктивних якостей є його інтенсивне використання.

Серед елементів інтенсивного використання маточного поголів'я в м'ясному скотарстві є більш раннє (16–17 місяців) осіменіння ремонтних телиць. Відомо, що статева зрілість тварини настає у віці, коли організм ще не повністю сформований, тому тварина не може використовуватись для розведення. У великої рогатої худоби середній вік статевої зрілості настає у 8 місяців, а початок продуктивного використання для відтворення становить у середньому 15–18 місяців.

Дослідження по інтенсивному вирощуванню телиць показали, що плідотворне осіменіння телиць української м'ясної породи значною мірою залежить від показників живої маси. У стаді КСП «Воля» Черкаської області такою оптимальною масою є 350–420 кг. Встановлено, що із зростанням живої маси телиць до 480–520 кг, а також із збільшенням віку першого їх осіменіння різко знижується запліднююча здатність, в результаті чого спостерігаються повторні й багаторазові осіменіння. Більшість телиць, яким понад 24 місяці і не осіменились, жиріють, погано запліднюються і вибувають із стада. Як переконаємося, телиць необхідно осіменяти в більш ранньому віці, про що свідчать дані, одержані у згаданому господарстві, а також у КСП «Зоря» Ковельського району Волинської і «Головеньківський» Чернігівської областей, де проведено аналогічні дослідження на чотирьох групах телиць української та волинської м'ясних порід. По I групі вік плідотворного осіменіння становив 18,6–19,1 місяця, жива маса — 355–366 кг, по II — відповідно 23,6–24,4 місяця, 319–420 кг. Жива маса телиць, яких осіменяти у віці 20–24 місяці, до відлучення була на 1,5–5,8 % нижчою, ніж у телиць, яких осіменили в 16–19 місяців, що в першу чергу позначалося на віці плідотворного їх осіменіння. Тому в м'ясному скотарстві, де

© М.Ф. Павліченко, В.Г. Данильченко, 1999  
Розведення і генетика тварин. 1999. Вип. 31–32

проводиться інтенсивне вирощування молодняка на підсисі, слід враховувати поряд із віком і показник живої маси.

### Відтворювальна здатність піддослідних первісток

Показник	Голів	Вік телиць, міс.		Голів	Вік телиць, міс.	
		16-19			20-24	
		M±m	limit		M±m	limit
Вік осіменіння, днів	13	544±9,5	467-588	12	679±15,6	592-743
Жива маса телиць при осіменінні, кг		384,3±10,3	329-448		416,3±8,0	367,8-452
Індекс запліднюваності		2,1	1-3		2,7	1-4
Вік при розтеленні, днів		833±9,7	751-887		970±16,0	879-1034
Час плідотворного осіменіння після першого розтелу, днів		113	87-146		111	49-156

Із таблиці видно, що первістки першої групи, які осіменені у віці 16-19 місяців, введені в стадо на 137 днів раніше, ніж первістки II групи, а індекс запліднюваності був у телиць I групи — 2,1, тоді як у телиць II групи — 2,7.

Більш ранні строки осіменіння телиць сприяють зменшенню кількості осіменів на плідотворне і скороченню періоду вирощування телиць на 5-9 місяців. Вік телиць при плідотворному осіменінні не впливав на період тільності і час осіменіння піддослідних первісток після отелу. Сервіс-період у корів обох груп був практично однаковим (183 і 189 днів). Процент запліднюваності після першого осіменіння становив 70 % I групи і 54,5 % — у телиць II групи.

Найвища економічна ефективність використання м'ясних корів досягається при плідотворному осіменінні телиць у віці 16-19 місяців.

*Інститут розведення і генетики тварин УААН*